

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV VÄST RAPPORT 2000:35

ARKEOLOGISK UTREDNING

Ågård, Ljungby

– kompletterande arkeologisk utredning.

Småland, Ljungby socken, Ågård 1, 2, och 3

Betty-Ann Munkenberg

UV VÄST RAPPORT 2000:35

ARKEOLOGISK UTREDNING

Ågård, Ljungby

– kompletterande arkeologisk utredning.

Småland, Ljungby socken, Ågård 1, 2, och 3

Betty-Ann Munkenberg

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Väst
Nygatan 11,
434 23 Kungsbacka
Tel. 0300-339 00
Fax 0300-339 01
www.raa.se

Bildredigering Anders Andersson
Layout Lena Troedson
Tryck/Utskrift Pennon, Göteborg, 2000

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L1999/3.

© 2000 Riksantikvarieämbetet
UV Väst Rapport 2000:35
ISSN 1404-2029

Innehåll

Inledning	7
Beskrivning av området	7
Syfte och metod	7
Resultat	7
Anläggningar	9
Fynd	9
Slutsats	10
Referenser	10
Administrativa uppgifter	12
Figurförteckning	12
Tabellförteckning	12

Fig. 1. Ekonomiska kartan, utdrag från blad 5D 0b. Utredningsområdet är markerat. Skala 1:10 000. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2000-08-10.

Inledning

Inför den planerade nybyggnationen av tre villor inom delfastigheterna Ågård 1, 2 och 3 i Ljungby genomförde Riksantikvarieämbetet UV Väst under två dagar en kompletterande arkeologisk utredning. Tomterna har tidigare omfattats av en arkeologisk utredning som berörde ett större område (Olsson 1993). Trots att fastigheterna topografiskt sett utgör ett mycket bra boplatsläge bestod fältdelen vid den tidigare undersökningen enbart av fosfatkartering. Eftersom denna metod visat sig inte vara helt tillförlitlig som enda utredningsmetod, ansåg länsstyrelse att en komplettering var nödvändig. En förundersökning inom delar av det större utredningsområdet genomfördes av Smålands Museum 1993. Denna berörde dock inte de nu aktuella tomterna (Nilsson 1993).

Uppdragsgivare var Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Beskrivning av området

Det planerade exploateringsområdet är beläget i nordöstra utkanten av Ljungby tätort (fig. 1). Området ligger på en flack höjdpåstrax öster om ån Lagan och utgörs i huvudsak av åkermark som skärs av en mindre grusväg.

I närområdet sydöst om Ågård 1, 2 och 3 registrerades i samband med 1999 års revideringsinventering fem gårdstomter. Fyra av dessa är fortfarande bebyggda och på den femte påträffades i samband med tidigare nämnda förundersökning material som antas härröra från 1700-talet. Längst Lagan ca 250 m norr om planområdet ligger det närmast kända gravfältet, fornlämning nr 7 i Ljungby socken.

Syfte och metod

Den kompletterande arkeologiska utredningen syftade till att utröna om det förekom dolda fornlämningar inom planområdet. Det arkeologiska resultatet kommer att utgöra underlag för bedömning av behovet av en eventuell förundersökning på ytan.

Då arkivstudier och fosfatkartering redan utförts under 1992 års utredning omfattades sommarens undersökning av maskingrävda sökschakt. På grund av att de anläggningsspår som framkom i schakten var svårtolkade profilgrävdes flertalet för hand. Dessa dokumenterades genom beskrivningar och profilritningar. All plandokumentation utfördes digitalt med hjälp av totalstation. De inmätta värdena har förts över i det GIS-baserade arkeologiska informationssystemet Intrasis (Intra-site information system). Även beskrivningar av anläggningar, fynd och schakt finns tillgängliga i Intrasis under projekt V2000:22.

Resultat

Inom planområdet drogs sammanlagt drygt 277 m löpschakt fördelade på 29 schakt. Dessa placerades så att de täckte in hela undersökningsytan, något förtätat på de delar av ytan där anläggningar påträffades (fig. 2).

I ploglagret, som varierade i tjocklek mellan 0,2 och 0,45, fanns kolstänk och recent fyndmaterial, såsom tegel, glas, spik och porslin. Alven bestod i

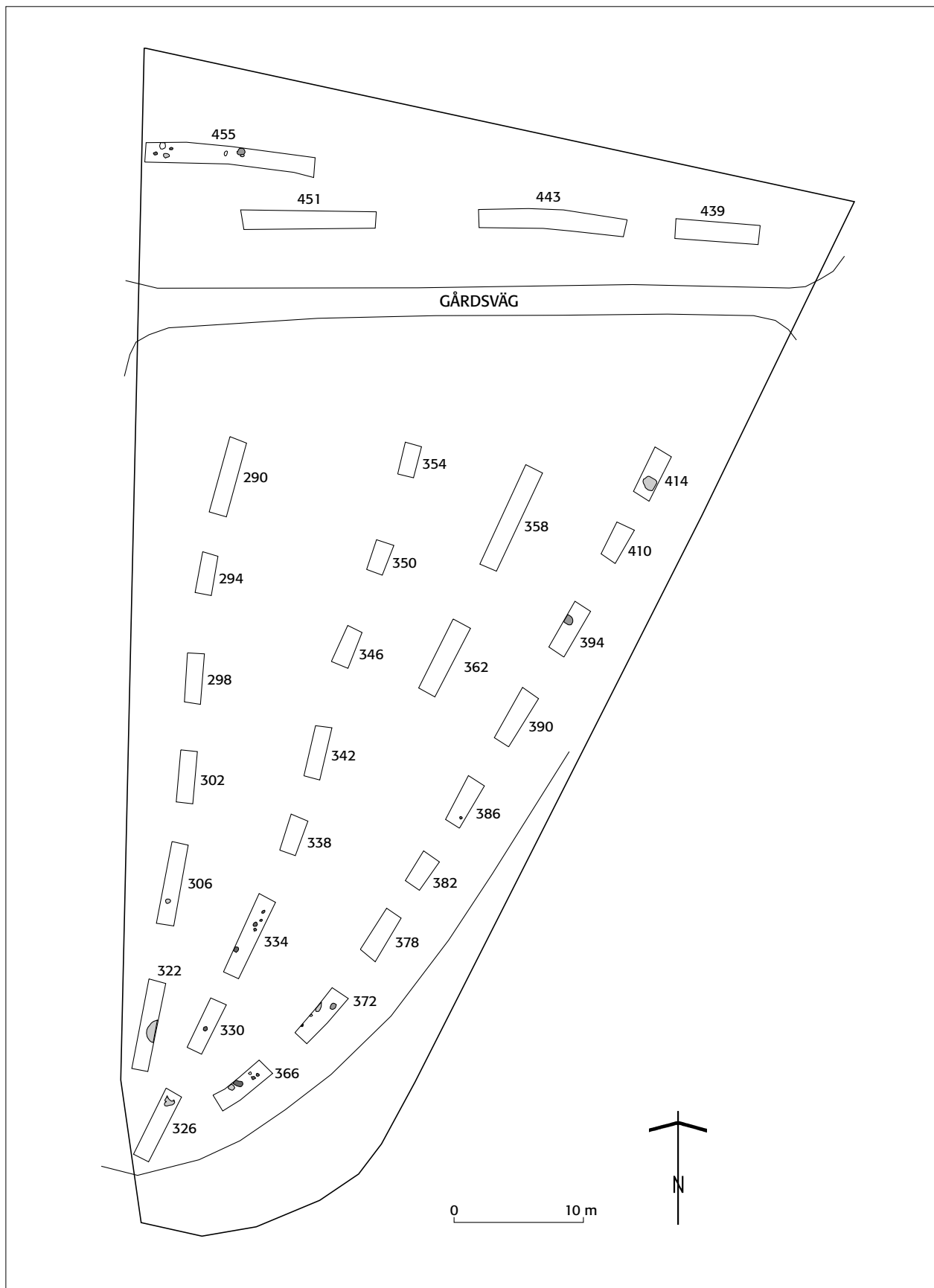

Fig. 2. Sökschakt på fastigheterna Ågård 1, 2 och 3.

huvudsak av blockrik, moig morän. Många av stenblocken var så pass stora att de syntes ovan mark före schaktningen.

Anläggningar

Sammantaget påträffades 25 anläggningar. Flertalet av dessa låg på södra delen av den undersökta ytan, på fastighet 3 (fig. 3). Minst fyra av anläggningarna bedömdes som recenta. Dessutom framkom i schakt 290 och 350 grunda nedgrävningar med bl.a. obrända djurben (ej inmätta). På fastigheten Ågård 1 noterades en stor mängd stenblock i schakt 451 och 443, vilka sannolikt ingått i en sentida husgrund.

Av de 13 undersökta stolphålen, i huvudsak fyllda med humös sand, bedömdes fyra som osäkra på grund av diffus form i profilen. Resterande sannolikt förhistoriska anläggningar utgjordes av två gropar och en härd.

Fynd

Flertalet av de fynd som iaktogs vid utredningen var av efterreformatorisk karaktär, t.ex. tegel, fajans, spik, butelj- och fönsterglas. Bland de mer intres-

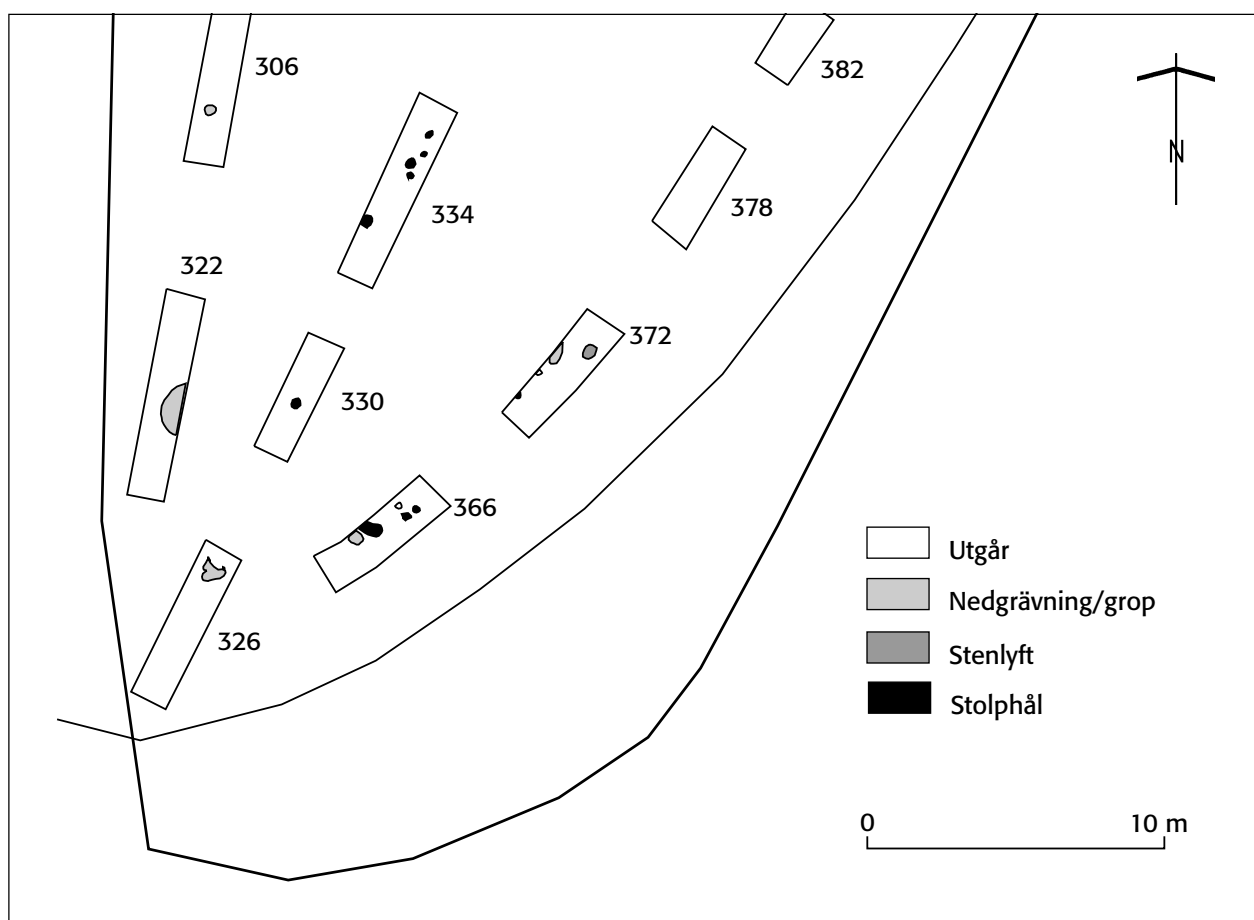

Fig. 3. Anläggningar i söschakten på fastighet Ågård 3.

santa sentida fynden kan nämnas ett kritpipefragment med stämplade kronor på ömse sidor av klacken (Sch.322: A 275).

De förhistoriska fynden utgjordes av tre flintor och ett bearbetat kvartsstycke. En slagen flinta med retusch påträffades i samma anläggning som kritpipefragmentet (A275). De övriga två flintorna, ett litet avslag (sch. 306) och ett spånfragment (sch. 378) hittades som lösfynd vid schaktningen. Även det bearbetade kvartsstycket påträffades i schakt 378.

Slutsats

Som sammanfattande resultat av den kompletterande utredningen kan konstateras att spår av förhistorisk verksamhet finns på ytan, både i form av anläggningar och fynd, men att dessa är fragmentariska och till stor del störda av efterreformatorisk verksamhet. Vilken typ av verksamhet eller från vilken period lämningarna härstammar från har inte gått att avgöra inom ramen för utredningen.

Referenser

- Olsson R. 1993 Arkeologisk utredning vid Norra Replösa, Ljungby socken, Ljungby kommun, Kronobergs län. Smålands museum.
- Nilsson M. 1993 Arkeologisk förundersökning, Norra Replösa, Ljungby socken och kommun, Småland. Smålands museum.

<i>Schaktnr</i>	<i>Typ</i>	<i>Id</i>	<i>Djup</i>	<i>Undersökt andel</i>	<i>Kommentar</i>
366	Grop	101	0,25	50	–
366	Stolphål	114	0,2	50	–
366	Stolphål	128	0,15	50	–
366	Stolphål	138	0,15	50	–
366	Utgår	148	0,06	50	Anläggning?
372	Stolphål	157	0,08	50	Profilen synlig i schaktkanten
372	Nedgrävning	163	–	–	Ej grävd
372	Grop	170	0,30	50	Recent, porslin i fyllningen
372	Stenlyft	178	0,10	50	–
334	Stolphål	190	0,15	50	–
334	Stolphål	200	0,15	50	–
334	Stolphål	210	0,08	50	Osäkert stolphål
334	Stolphål	221	0,06	50	Osäkert stolphål
334	Stolphål	230	0,15	50	Osäkert stolphål
330	Stolphål	239	0,20	50	–
326	Grop	251	0,18	50	Recent, "MER"-kork på botten
322	Grop	275	0,3	25	Recent, nedgrävningen går genom ploglagret
306	Nedgrävning	310	–	–	Ej grävd
394	Hård	398	–	–	Ej grävd
414	Grop	418	0,30	25	Recent, porslin m.m.
455	Stolphål	463	0,15	50	Osäkert stolphål
455	Utgår	474	–	100	Matjordssvacka
455	Grop	485	0,14	50	–
455	Stolphål	500	0,20	50	Stenskott?
455	Utgår	510	–	50	Djurbo?
455	Sotfläck	523	0,05	50	–
455	Sotfläck	539	0,05	50	–
386	Stolphål	583	0,10	50	–

Tabell 1. Inmätta anläggningar.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-2819-2000

Länsstyrelsens dnr enl. beslut: 220-2865-00.

Projektnummer: 1310182.

Undersökningstid: 17–18 juli 2000.

Projektgrupp: Betty-Ann Munkenberg och Louise Olsson.

Exploateringsyta: 5000 m².

Undersökt yta: 277 löpmetrar.

Läge: Ekonomiska kartan, blad 5D 0h.

Koordinatsystem: lokalt, Ljungby.

Koordinater för undersökningsytans mittpunkt: x101367 y25120.

*Dokumentationshandlingar som förvaras av Smålands Museum,
Växjö:* 1 profilritning i skala 1:20.

*Digitala dokumentationshandlingar som förvaras av RAÄ,
UV Väst:* Intrasisprojekt V2000:22.

Fynd: Fnr 1–5, inlämnade till Smålands Museum, Växjö.

Figurförteckning

<i>Fig. 1. Ekonomiska kartan, utdrag från blad 5D 0h. Utredningsområdet är markerat. Skala 1:10 000. Godkänd från sekretessynpunkt för spridning. Lantmäteriverket 2000-08-10. ....</i>	<i>6</i>
<i>Fig. 2. Sökschakt på fastigheterna Ågård 1, 2 och 3. ....</i>	<i>8</i>
<i>Fig. 3. Anläggningar i sökschakten på fastighet Ågård 3. ....</i>	<i>9</i>

Tabellförteckning

<i>Tabell 1. Inmätta anläggningar. ....</i>	<i>11</i>
---	-----------

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

ISSN 1404-2029